

22.7.2024

לכבוד
אסף יזדי
מנכ"ל המשרד להגני"ס
חברי הוועדה למתן היתרי הזרמה לים
א.ג.ג.

הנדון: בקשה שלא להגדיל את כמות החנקות המוזרמות למפרץ אילת

אנו, ארגוני הסביבה מבקשים להביע את דאגתנו מבקשת חברת מקורות להגדיל את כמות החנקות (חנקן) המוזרמת למי מפרץ אילת, בשנים הקרובות, כתוצאה מהגדלת התפלת מי קידוחים. וזאת, לתקופת ביניים עד להרחבת המתקן להתפלת מי ים ב-2028.

שונית האלמוגים במפרץ אילת היא מהחשובות בעולם, עקב עמידות יוצאת דופן שהיא מפגינה להתחממות הים. אולם, שונית זו פגיעה מאוד לתוספת נוטרייטים. הוכח כי נוטרייטים עודפים פוגעים בשונית במספר דרכים:

1. גורמים לפריחת אצות המכסה את השונית. תופעה זו מצויה כעת בסיכון מוגבר, מכיוון שאחד הגורמים המסייעים בויסות האצות, קיפוד הים נזרית ארוכת קוצים, מצוי בקריסה במפרץ אילת. במצב זה, תוספת נוטרייטים מהווה סיכון לא סביר לשונית.
2. נוטרייטים מפחיתים את סף העמידות הייחודית של אלמוגי מפרץ אילת להתחממות מי הים.
3. נוטרייטים כנראה תורמים לתהליכים של החלשת השלד הגירני של האלמוגים, בעקבות הגברת פעילותם של יצורים הנוברים בשלד, ועלולים לגרום לשבירת האלמוג בעת סערה.

לפני שנים לא רבות נקבעה מכסה מירבית של הזרמת כ-22 טון חנקן בשנה במפרץ אילת. אנו מבקשים למנוע את הסיכון הרב שבהגדלת רמת החנקות המוזרמת למפרץ, שכבר כיום חורגת מהסף העליון של כושר הנשיאה של המפרץ. את ההחלטות על הגדלת הסיכון למפרץ יש לקבל בצורה אסטרטגית, לאור חשיבות שונית האלמוגים הייחודית של מפרץ אילת, שעליה מבוססת כלכלת העיר אילת וכלכלת האזור כולו, והיא נכס טבע נדיר בעל חשיבות מקומית ועולמית.

ועדת מדענים שבדקה את יכולת הנשיאה של המפרץ, קבעה עוד ב-2016 רף הזרמה של 22 טון חנקן בשנה לכלל המזרימים, שהתקבל כמסמך מנחה לוועדה למתן היתרי הזרמה לים. למרות זאת ב-2022 הוזרמו למפרץ 25 טון חנקן (מתוכם 18 טון של מקורות), ב-2023 גדלה הכמות ל-26 טון חנקן (מקורות – 21 טון). ככל שיש בקשות להגדלת הזרמה של חנקות, יש לשקול אותן אל מול הסיכון העצום למפרץ, ומול חלופות אחרות כמו גידולים שאינן דורשים כמויות גדולות של מים, הבאת מים ממקור עני בחנקות, ועוד.

אין לנו ברירה אלא למלא את חובתנו להגן על מפרץ אילת הרגיש, ולהתנגד מכל וכל לבקשה ולהציע ל"מקורות", משרד החקלאות ויחידות המו"פ, למצוא דרכים לספק מים לחקלאות – מבלי להגדיל את כמות החנקן (כמו להשתמש

בפתרון שנבדק לספיחת חנקות באמצעות גידול אצות Ulva על מי רכז ההתפלה), או לדחות את התוכניות להרחבת החקלאות במספר שנים - עד להרחבת מתקן התפלת מי הים.

בכבוד רב ובברכה,

מור גלבו, מנכ"ל עמותת צלוּל
 דרור בוימל, סמנכ"ל שמירת טבע, החברה להגנת הטבע
 עמית ברכה, מנכ"ל אדם טבע ודין
 פרופ' נדב ששר, יו"ר עמותת הסביבה מדבר וים באילת.
 טל הולצמן, יו"ר סבבי"ע, סביבה בריאה בערבה
 אריק רוזנבלום, מנכ"ל אקואושן
 אלעד הוכמן, מנכ"ל מגמה ירוקה
 יונתן אקנבאום, מנכ"ל גרינפיס ישראל
 גדעון ברומברג, מנכ"ל ישראלי, אקופיס מזה"ת

מכותב:

יצחק בן דוד, יו"ר הוועדה למתן התרי הזרמה לים, המשרד להגנת הסביבה.